

Kronika 1973

OBSAH

Mestská konferencia KSS	2
Nový člen futbalovej divízie	2
Oslavy Prvého mája	2
Voľba poslanca do Snemovne ľudu Federálneho zhromaždenia ČSSR	3
Voľba Paraniča Milana za poslanca MsNV	3
Televízna akcia „Sami sebe“	3
Zahájenie činnosti novej materskej školy	4
Telovýchovné slávnosti 1973	4
XIX. slávnosti piesni a tancov	4
Základný kameň nemocnice vo Svidníku	5
25 rokov Gymnázia vo Svidníku	6
Zbor pre občianske záležitosti za rok 1973	6
Matričný záznam za rok 1973	7

Mestská konferencia KSS

Mestská konferencia KSS sa uskutočnila dňa 24.3.1973 aj vo Svidníku. Účast' na konferencii bral aj vedúci tajomník OV KSS, poslanec SNR JZDr. Šimon Kolcun.

Správu o činnosti mestského výboru strany predniesol predseda MsV KSS vo Svidníku súdruh Ján Rodák.

Po jeho referáte, správe kontrolnej a revíznej komisie 9 delegátov vystúpilo v diskusii.

Po diskusii a správe mandátovej komisie uskutočnila sa voľba kontrolnej a revíznej komisie MsV KSS.

Za predsedu mestského výboru KSS bol zvolený pracovník OV KSS Jozef Leľo, za prvého podpredsedu Ján Rodák, doterajší predseda MsV KSS a za druhého podpredsedu Jozef Kostík, pracovník ONV. Za tajomníka MsV KSS vo Svidníku zvolili Michala Mačugu.

Nový člen futbalovej divízie

Novým účastníkom futbalovej divízie sa stal kolektív TVJ Odeva zo Svidníka.

Tento futbalový kolektív splnil svoj cieľ. Tréner Ondrej Kavka, ktorý dlhé roky viedol futbalové družstvo Tesly Stropkov, prevzal v roku 1972 kolektív futbalistov spod Dukly. Už vtedy videl, že mužstvo má veľké rezervy a je schopné realizovať predurčený cieľ.

Na dosiahnutom úspechu majú veľký podiel nielen hráči a tréner, ale aj funkcionári a priaznivci svidníckeho futbalu. Z futbalového výboru o rozvoj futbalu sa príkladne starali jeho predseda Michal Kurilec, podpredseda Ing. Vasil Biroš, tajomník Ján Kudla a členovia výboru Andrej Paňko, Juraj Berežný, MUDr. Viliam Belej, Andrej Hrin a ďalší. V ich práci im pomáhali aj okresné a mestské stranické štátne a hospodárske orgány.

Futbalistov Odevy Svidník čakajú v novej sezóne ťažké divízne zápasy.

Oslavy Prvého mája

Pracujúci podduklianskeho okresu už od skorých ranných hodín sa začali zhromažďovať v závodoch a žiaci jednotlivých škôl pri ZDŠ vo Svidníku, kde po zaradení a za spevu pochodových a revolučných piesní postupne nastupovali do prvomájového manifestačného sprievodu. Sprievod sa pohl po deviatej hodine. Pochodovali cvičenci, športovci pionieri, zväzáci, pracujúci jednotlivých závodov a inštitúcií. Manifestačný sprievod bol pestrý, vyjadroval na nesených transparentoch plnenie úloh jednotlivých podnikov. Záver májového sprievodu tvorili cyklisti a alegorické vozy, ktoré dokumentovali novú techniku.

Po prvomájovom sprievode sa pracujúci a mládež zhromaždili pred Okresným osvetovým strediskom vo Svidníku na verejnú manifestáciu, ktorú otvoril vedúci tajomní OV KSS vo Svidníku s. Kolcun Šimon. Po privítaní obyvateľov prítomných na manifestácii ujal sa slova rečník s. Ing. Karol Martinka, podpredseda vlády SSR, ktorý sa zároveň predstavil ako kandidát do Snemovne ľudu Federálneho zhromaždenia za volebný obvod Svidník a ktorého voliči okresu budú voliť v doplnovacích voľbách 26. mája 1973.

Manifestácia vyvrcholila kultúrnym programom víťazných súborov ZUČ. Popoludní bola ľudová veselica pracujúcich.

Voľba poslanca do Snemovne ľudu Federálneho zhromaždenia ČSSR

Po tragickej smrti Dr. Michala Kudzeja, ktorý zahynul pri leteckej havárii v PLR, uprázdnilo sa miesto poslanca Snemovne ľudu za obvod Svidník, preto dňa 26. mája 1973 sa konali vo Svidníku doplňovacie voľby. Kandidátom Národného frontu za poslanca do SL bol Ing. Karol Martinka, podpredseda vlády SSR a predseda Slovenskej plánovacej komisie, ktorého voliči v doplňovacích voľbách zvolili v okrese za svojho poslanca. Počet zapísaných voličov v okrese bol 21 935 a platných hlasov bolo 21 921, t. j. 99,99%. Teda Ing. Karol Martinka bol zvolený za poslanca Snemovne ľudu FZ za Svidnícky okres.

Ing. Karol Martinka so svojimi bohatými skúsenosťami má predpoklady, že tieto využije i ako poslanec Snemovne ľudu medzi voličmi vo svojom volebnom obvode a tak pomôže účinne plniť všetky praktické úlohy, ktoré pred Federálnym zhromaždením ČSSR v súčasnosti stoja.

Voľba Paraniča Milana za poslanca MsNV

Dňa 26. mája súčasne sa konali voľby nového poslanca MsNV do obvodu č. 27. Za menovaného boli odovzdané 100% platných hlasov.

Na plenárnom zasadnutí MsNV vo Svidníku Paranič Milan bol zvolený za podpredsedu MsNV a za člena Rady MsNV vo Svidníku.

Súčasne bol odvolaný z funkcie člena rady MsNV Vajdík Vladimír.

Televízna akcia „Sami sebe“

Na podporu plnenia volebných programov NF a propagácia práce národných výborov, spoločenských orgánov a organizácií na úseku riešenia životného a pracovného prostredia prebiehala medziokresná súťaž medzi okresmi Svidník- Dolný Kubín. Táto súťaž prebiehala dňa 8. júna 1973 o 20:00 hodine v Okresnom dome kultúry vo Svidníku.

Akcia pozostávala z týchto súťaží:

1. Vysielanie poštových holubov – vyhral Svidník.
2. Pradenie na kolovrátku – vyhral Svidník.
3. Murovanie komína – vyhral Dolný Kubín.
4. Prekladanie rýb – vyhral Dolný Kubín.
5. Zber železného šrotu a skla – vyhral Svidník.
6. Horúce kreslá – vyhral Dolný Kubín.

Celkovú súťaž vyhral Dolný Kubín.

Na tejto súťaži v príhovore predseda ONV Ing. Jozef Grus vyjadril želanie: „Aby v tejto päťročnici bol do Svidníka zavedený plyn.“

Kultúrna vložka:

Členka UND v Prešove Mária Michrinová recitovala báseň „Pozdrav Kubínu.“

Mária Mačošková – Martoňová, členka PULSu spievala ľudové piesne a tanečný súbor Makovica zo Svidníka vystúpil s tancom polka.

V záujme úspešného priebehu tohto podujatia pričínal sa ONV, MsNV a zvlášť školy celého okresu v zbere surovín. Táto televízna súťaž prispela v nemalej miere k aktivizácii občanov celého okresu pre plnenie úloh v akcii „Z“ rokovaných vo volebných programoch NF.

Zahájenie činnosti novej materskej školy

Dňa 10. júna 1973 bola odovzdaná do používania nová Materská škola na Nižnom Svidníku. Zahájením činnosti tejto materskej školy poskytuje sa ďalšia pomoc zamestnaným matkám, ktoré svoje deti dávajú do starostlivej opatery, aby sa sami mohli venovať úspešnej práci na svojom pracovisku.

V novej materskej škole spolu s jasľami je umiestnených 80 detí. Prvou riaditeľkou tejto školy je Anna Feciskanina, ktorá riadi činnosť 15 členného kolektívu pracovníkov. Materská škola na Nižnom Svidníku bola postavená nákladom asi 4 500 000 Kčs.

Telovýchovné slávnosti 1973

Oslavy 25. výročia februárového víťazstva a 25. výročia zjednotenia československej telovýchovy vyvrcholili 17. júna 1973 na štadióne TJ OZKN vo Svidníku okresnými Telovýchovnými slávnosťami. Cvičenci prišli na štadión v manifestačnom sprievode cez ulice mesta. Telovýchovné slávnosti otvoril Ján Kapa, predseda OV STO vo Svidníku, ktorý privítal delegáciu OV KSS, vedenú členom jeho predsedníctva Ing. Ladislavom Chomom, delegáciu OV NF SSR, vedenú Petrom Sičákom a delegáciu ÚV STO, v ktorej boli Štefan Tomašík, člen predsedníctva ÚV STO a Milan Miščík, tajomník Vsl. KV STO. Slávnostný prejav predniesol tajomník ONV vo Svidníku Dr. Štefan Plavčan.

V siedmych skladbách vystúpilo celkom 2 150 cvičencov, medzi nimi aj hostia zo susedného okresu Vranov. Jednotlivé skladby sa stretli s veľkým a nadšeným ohlasom u obecnstva, ktoré vystúpenia často prerušovalo búrlivým potleskom. Skoro 5 000 divákov najviac ocenilo vystúpenie starších žiakov v počte 500 cvičencov v cvičení „Chlapci a lopaty“ a skladbu „Rytmus mladosti“, s ktorou sa predstavili dorastenky.

XIX. Slávnosti piesni a tancov

V sobotu a v nedeľu dňa 23. a 24. júna 1973 už po devätnásty raz žil svidnícky amfiteáter nezvyčajným ruchom piesní a tancov, ktoré tohto roku boli venované 28. výročiu oslobodenia ČSSR a 25. výročiu Víťazného februára.

Scéna prírodného amfiteátra pod obeliskom padlých sovietskych vojakov za našu slobodu sa stala svedkom slávnostnej nálady, kde po celé dva dni i napriek nepriaznivému počasiu, ktoré často krát prerušovalo jednotlivé vystúpenia zaznievala radosť: hudba, tanec a spev našich najlepších tanečno-speváckych súborov.

Časť sobotňajšieho programu museli usporiadatelia pre nepriaznivé počasie, ktoré trvalo aj v nedeľu, preložiť z prírodného amfiteátru do kultúrneho domu vo Svidníku.

Oficiálne delegácie, zástupcovia družobných okresov, závodov a organizácií položili vence k pamätníku padlých hrdinov Sovietskej armády vo Svidníku. V Dome kultúry slávnosti otvoril predseda ÚV Kultúrneho zväzu ukrajinských pracujúcich ČSSR Ivan Prokipčák. Slávnostný prejav predniesol vedúci delegácie ÚV KSS a vlády SSR Ing. Karol Martinka.

Že slávnosti piesní a tancov sú symbolom vďaky, vďaky Komunistickej strane Československa a sovietskemu ľudu za šťastný život Ukrajincov žijúcich v Československu, účastníci zvýraznili pozdravnými listami ÚV KSČ, ÚV KSS i veľvyslanectvu a konzulátu Sovietskeho zväzu.

Potom sa už v sále rozkrútil kolotoč piesní a tancov. Piesne, čo boli stáročia jedným z mála dokumentov národnej kultúry ľudu žijúcimi pod Karpatmi, nesúcimi z pokolenia na pokolenie, žali búrku potleskom. Že folklórne umenie, ako klenotnica národnej kultúry, je opatrovaná dôstojne, dokázal to i samotný program. Súbory svidníckych škôl do nej prispeli pásmom „Vít'aznému februáru sláva“. Podobne svojim bohatým folklórnym umením sa predstavili aj tanečný súbor pri ZDŠ v Habure, tanečný súbor pri ZDŠ v Lutine, tanečný súbor závodu Tesla v Stropkove, pri ZDŠ v Kamienke, tanečný súbor Busovčan z Nižného Tvarožca, súbor piesní a tancov Makovica pri Odbore školstva ONV vo Svidníku a celé slávnosti vyvrcholili estrádou družby popoludní už na pódiu svidníckeho amfiteátra. Najprv sa predstavil spevácky súbor pri klube Tarasa Ševčenko v Bratislave, potom veľký úspech zožal Maďarský ľudový súbor zo Senca a prirodzene najväčší úspech získal Štátny zaslužilý Zakarpatský ľudový súbor z Užhorodu USSR a estrádu družby uzavrel Podduklianský ukrajinský súbor, nositeľ Radu práce z Prešova.

Vystúpenia všetkých súborov bolo prejavom hlbokého umeleckého citenia, hudobného talentu a lásky k ľudovému umeniu, stali sa zážitkom, na ktorý sa skoro nezabúda.

Základný kameň nemocnice vo Svidníku

Za účasti ministra zdravotníctva SSR prof. MUDr. Emila Matejičku, vedúceho odboru zdravotníctva Východoslovenského KNV MUDr. Jozefa Lukáča uskutočnilo sa 1. júla 1973 slávnostné polozenie základného kameňa dostavby nemocnice s poliklinikou v areáli Okresného ústavu národného zdravia vo Svidníku.

S výstavbou sa začne už v tomto roku a ukončená má byť v roku 1978.

Celá výstavba nemocnice je rozdelená do troch etáp a vyžiada si náklad 210 734 000 Kčs. Prístavbou ďalších objektov v nemocnici pribudne rozšírenie priestorov pre 240 lôžok.

Základom nemocnice vo Svidníku sa stal v povojnových rokoch vystavaný drevený barak poľnej nemocnice, ktorý bol vybudovaný jednotkami československej armády za aktívnej podpory prezidenta ČSSR a vtedajšieho ministra národnej obrany generála Ludvíka Svobodu.

Nová nemocnica, ktorá sa začína stavať vo Svidníku, stane sa symbolom vďaky naším osloboditeľom a priateľstva našich národov s národmi Sovietskeho zväzu.

25 rokov Gymnázia vo Svidníku

Dňa 14. septembra 1973 konali sa oslavy 25. výročia založenia Gymnázia Duklianskych hrdinov vo Svidníku. Účastníci osláv pred slávnostným zhromaždením položili vence k pamätníku Sovietskej armády a potom sa zišli do Domu kultúry, kde medzi sebou privítali zástupcov Východoslovenského krajského národného výboru okresných stranických orgánov, delegáciu družobného Koperníkovho lýcea z Krosna v Poľskej ľudovej republike, bývalých absolventov a učiteľov školy.

Na slávnostnom zhromaždení bol prítomný aj vedúci tajomník ÚV KZUP v ČSSR Dr. Michal Danko. Slávnostný prejav na zhromaždení predniesol riaditeľ gymnázia, vzorný učiteľ Ján Hončár.

Zo slávnosti boli odoslané pozdravné listy prezidentovi republiky Ludvíkovi Svobodovi, Vsl. KV KSS ministrom školstva SSR prof. Ing. Štefanovi Chocholovi.

Zbor pre občianske záležitosti za rok 1973

Zbor pre občianske záležitosti pri Mestskom národnom výbore vo Svidníku v roku 1973 svoju činnosť zameriaval na plnenie úloh vyplývajúcich zo záverov XIV. zjazdu KSČ.

Hlavné zameranie zboru a aktívu bolo k organizovaniu a prevádzaniu týchto aktov:

- slávnostné uvítanie detí do života
- pohovor so snúbencami
- uzavretie manželstva
- organizovanie a účasť na občianskych pohreboch
- účasť na pohrebe s cirkevným obradom
- besedy s rodičmi o výchove detí
- organizovanie životných a pracovných výročí
- organizovanie osláv striebornej, zlatej a diamantovej svadby
- slávnostne odovzdanie občianskych preukazov
- besedy s dôchodcami
- návšteva osamelých dôchodcov
- rozlúčka s brancami
- stretnutie s maturantmi
- stretnutie so starými komunistami
- slávnostne odovzdanie výučných listov

Slávnostné uvítanie detí:

Tohto slávnostného aktu pravidelne sa zúčastňujú zástupcovia všetkých závodov, podnikov, organizácií, v ktorých rodičia pracujú. Zo strany závodného výboru ROH zakupujú upomienkové darčeky, ktoré odovzdávajú mamičkám pre ich novorodeniatko ako pozornosť. Slávnostné uvítanie detí do života sa prevádza každý mesiac.

Pohovor so snúbencami a uzavretie manželstva:

Zbor pre občianske záležitosti za rok 1973 previedol pohovory v 25-tich prípadoch. Pohovory previedli s. matrikárky Mestského národného výboru.

Pri slávnostnom akte uzavretia manželstva sa pravidelne zúčastňujú zástupcovia jednotlivých závodov, v ktorých novomanželia pracujú. Po slávnostnom akte uzavretia manželstva zablahoželajú mladomanželom, prípadne odovzdajú im od spolupracovníkov darčeky.

Pri hodnotení tohto aktu je treba pripomenúť aj tú skutočnosť, že sa stávajú prípady, keď mladomanželia po uzavretí manželstva na MsNV odchádzajú na sobáš ešte do kostola. Takýchto prípadov z roka na rok ubúda.

Pohreby:

Zbor pre občianske záležitosti pri MsNV sa podieľal pri organizovaní dvoch občianskych pohrebov. Ďalej bral účasť na ôsmych s cirkevným obradom. Neraz sa stávalo, že bolo treba presviedčať smútiacu rodinu, aby umožnila poslednú rozlúčku so zosnulým. Neraz na prekážke bol aj farár. Na pohrebe berú účasť dvaja členovia zboru pre občianske záležitosti a recitátor básne. Rozlúčkový prejav člen zboru pre občianske záležitosti prednesie na cintoríne na záver celého ceremoniálu.

Oslavy životných a pracovných výročí:

Zbor pre občianske záležitosti pripravil tohto roku akt k 50. výročiu narodenia, v dvoch prípadoch k 60. výročiu narodenia a odchodu do dôchodku, v troch prípadoch k 70. výročiu narodenia a v jednom prípade k 85. výročiu narodenia dôchodcu.

Matričný záznam za rok 1973

Podľa matričnej knihy v samotnom Svidníku za tento rok bolo narodených 62 detí, z toho 34 dievčat a 28 chlapcov. Ani v jednom prípade neboli dvojčatá.

Za rok 1973 zomrelo 35 občanov, z toho 18 žien a 17 mužov. Na väčší počet úmrtnosti má vplyv Dom dôchodcov, ktorého obyvatelia sú vedení v Matričnej knihe mesta Svidníka.

Na MsNV bolo uzavretých 49 sobášov.

(pečiatka + podpis)